

Kuukiri

Nr. 3 (134) Märts 2005

Sõnumeid

Projekt on käivitunud

Võrtsjärve Sihtasutuse eestvedamisel on Võrtsjärve piirkonnas käivitunud projekt "Loodus- ja kultuuripärand – säästva turismi edendamise võti Võrtsjärve piirkonnas". Projektile saadi toetus Phare Läänemere regiooni piiriülese koostöö 2002. aasta programmi väikeprojektide fondist.

Partnerid on Võrtsjärve-äärsed omavalitsused, lisaks Laurea Polütehnikum Soomest ja Global Nature Fond Saksamaalt. Projekti kogumaksumus on 58 446 eurot, sealhulgas Phare toetus ja omafinantseering.

Projekti eesmärgiks on Võrtsjärve piirkonna turismitegevuse edendamine, turismitegevuse arendamine, piirkonna ettevõtlikkuse stimuleerimine, ettevõtlusalase koostöö ergutamise, Võrtsjärve piirkonna maine kujundamine ja rannarahva kultuuri ja loodusolude tutvustamine.

Peamised ülesanded on välja töötada Võrtsjärve piirkonna arengukava ja piirkonna turismistrateegia.

Lisandub ettevõtlusalane koolitus, mille lõpetab neljapäevane õppereis Soome.

Jaanika Kaljuvee

Ühing tegutseb aktiivselt

17. veebruaril tähistasid Viiratsi valla puuetega inimesed sõbrapäeva. Külaskäik oli Viiratsi rahvamaja noored kanneldajad koos juhendajaga Aime Reieriga. Kandleviisid löid kohe hea tuju.

Seejärel vastasid Viljandi Politseiprefektuuri konstaablid Juhan Aasna ja Kristjan Haljasoks arvukatele küsimustele. Eelkõige huvitasid inimesi avalik kord vallas, kuritegude ennetamine ja avastamine ning noortega seotud probleemid.

Politseinikud tunnistasid, et turvalisuse tagamisel on vallas veel palju ära teha. Korrakaitstjad peaksid valla rahvast oma muredest mitmesugustel kogunemistel enam teavitama.

Pikemalt peatusid korrakaitstjad narkootikumide levikul. Need on leidnud

● Rahupeepühapäeval esinesid Viiratsi valla rahvale viuldaja Katrin Matheus ja tšellist Raul Seppel. Aitäh toreda kingituse eest lausunud kõik kuulajad, kes ka fotole mahtunud on.

PEETER ARRO foto

tee suurematest linnadest maa-asuladesse ja levivad eriti noorte hulgas.

Sõbrapäev lõpetati ühises laulu- ja tantsuringis Jaan Goldingu akordionimuusika saatel.

*

3. märtsil olid ühingul külas Viljandi Hambakliiniku juhataja Anna Adari ja arst Taimu Kree. Esimesena nimetatud rääkis hammaste tervishoiust ja nimetas, et paljud teised ihuhädad kajastuvad just inimese suus, ning doktor Kree tutvustas hambaravi hinnakirju.

Igast puuetega inimeste üritusest on alati osa võtnud sotsiaaltöötaja Ülle Lepik. Ta on teadlik meie muredest ja on ühtlasi aidanud neist üle saada.

Kaarel Kumer,
ühingu aseesimees

Lapsi paelub huvitegevus

Viiratsi Algkoolis tehakse regulaarselt erinevaid küsitlusi. Viimati uurisime õpilaste osalust ringides, spordi- ja huvikoolides.

Küsitluse kokkuvõtetest selgus, et kõik Viiratsi Algkooli 88 õpilast (51 poissi ja 37 tüdrukut) on leidnud endale meelepäraste tegevuse väljaspool õppetööd.

Ainult koolis pakutavate ringide

tööst võtab osa 40 õpilast (29 poissi ja 11 tüdrukut). Koolis töötavad arvuti-, kunsti-, tervistava võimlemise, näite- ja tantsuring, mudilaskoor ja ansamblid.

Väljaspool kooli on kõige populaarsem Viljandi Spordikool, mille ringides osaleb 21 õpilast (14 poissi, 7 tüdrukut). Viljandi Huvikeskuses käib 17 õpilast (5 poissi, 12 tüdrukut), nendest üks poiss ja üks tüdruk kahes ringis. Viiratsi rahvamaja ringides osaleb 11 õpilast (1 poiss, 10 tüdrukut) ja muusikakoolis käib 3 õpilast (1 poiss, 2 tüdrukut).

Kõige aktiivsem huvitegevus on esimeses kooliastmes, kus paljud õpilased osalevad enam kui ühe ringi töös (Lisete Link, Hans Osvald Noormets, Stellah Akel, Merili Otsma, Marta Anderson, Samanta Korvin, Britta-Ann Priks, Merili Austrin, Lauri Kadalipp, Marianne Kilp, Karl Taim, Jaanika Mardla, Gerda Merila, Eliise Pangsepp ja Martin Reissar).

Vanema kooliastme õpilaste huvid on juba ehk enam välja kujunenud, soov lihtsalt olla koos oma sõpruskonnaga ning ka aega õppimisele kulub rohkem. Seetõttu on ehk ka nende valik tegelda vaid kõige meelepärasemaga.

Maie Arba,

Viiratsi Algkooli õppealajuhataja,
huvijuht

VOLIKOGUS 23. veebruaril

2005. aasta eelarve maht on 34 miljonit

Pärast teist lugemist enam olulisi muudatusi ei tehtud. Üksikisiku tulumaksu prognoositav suurus on 13 miljonit krooni, mis on ligi 6 protsenti suurem kui 2004. aastal. Kogu eelarve maht on 34 miljonit.

Teedehituseks võetakse miljon krooni laenu. Laenu võetakse ka Uusna seltsimaja ehitamiseks.

Viiratsi Algkooli arengukava aastateks 2005–2008

Arengukavast andis ülevaate kooli juhataja Külli Saat, kelle sõnul haarati kava koostamises kõik lapsevanemad, õpetajad ja hoolekogu.

2004. aastal kooli külastanud maavalitsuse ja haridusministeeriumi esindus nimetas Viiratsi Algkooli üheks väheseks jätkusuutlikuks kooliks. Koolil on hea maine maakonnas.

Nagu igal pool mujal, nii on ka Viiratsi Algkoolis õpilaste arv vähenenud. 15 protsenti lapsi käib Viiratsisse väljastpoolt omavalitsust, sest kool on lapsesõbralik.

11 õpetaja (neist 3 vanempedagoogi) keskmine vanus on 41 aastat. Lisaks neile töötavad koolis ringijuhid ja pikapäevakasvatavad, parandusõppe pedagoog ja logopeed.

Sügisel arvatakse esimesse klassi tulvat 15 õpilast, eelmisel aastal alustas eelkoolis 30 ja esimesse klassi tuli 20 last.

Suuri kulusid arenguks ei planeerita, sest maja on korras ja sisustatud. Täiendada tuleb arvutiparki ja kaasajastada tööd lapsevanematega.

Koostöö usuliste ühendustega

Volikogu liige Roland Tulik ei nõustu sellega, et paljud volikogu liikmed pole tutvunud regionaalministri ja peapiiskopi ühiskirjaga kiriku tähtsusest ning ootab volikogult koostööd usuliste ühendustega.

Volikogu esimees Leemet Lõo vastas, et volikogul pole mingit õigust hääletenamusega otsustada või sundida koostööle, sest usuvabadus on põhiseadusega sätestatud.

Uusnasse tuleb külamaja

Külaelu aktiivsemaks muutmiseks on vallavalitsus otsustanud püstitada Uusnasse külamaja. Maja tuleks keset Uusnat endisele võrkpalliväljakule. Detailplaneeringut arutati Uusna rahvaga ja koht leidis heakskiidu. Uus hoone peab olema nähtaval kohal, et vältida vandaalide tegutsemist.

Hoone rajamiseks võetakse laenu ja ehitust alustatakse juba sel aastal.

Vallavara võõrandamine

Ettevõtte "Mivar-Viva" soovib oma tootmisliinid tuua Viiratsisse Iva tee 13. Valminud on juba laohoone. Selle teises pooles valmistatakse ette tootmisruume. Tootmise kiire ületamine on takerdunud ilmselt rahastamise taha, kuid lõppeesmärk on ikka Viiratsis tootma hakata. Selleks soovib "Mivar-Viva" osta maatükki.

Vallavalitsusele anti luba müüa hoonestusõigusega koormatud maatükk suurusega 3,37 hektarit hinnaga 30 054 krooni. Notarikulud kannab ostja.

Peremehetu vara

Ettevõtja Mati Koger soovib Tusti külas osta endise mineraalvõetise lao (vana mõisahooned) kiviosa, et sinna ehitada elamu.

Otsustati ühehäälselt algatada peremehetuks varaks tunnistamise menetlus Tusti külas asuvale hoonele.

Kinnitati lahkmejooned

2004. aasta novembris võttis valitsus vastu määruse, et vallad täpsustaksid külade ja alevike piirid, sest erastamistel on selgunud katastriüksustest läbi jooksvad piirid.

Viiratsi vallas tehti paarkümmend 10–100-meetrilist muudatust, neist suurim Mäeltküla ja Viiratsi aleviku piiri kehtestamine, mis on volikogus juba arutusel olnud.

Tormikahjustustest

9. ja 10. jaanuaril möllanud suur torm Viiratsi vallale väga suuri kahjustusi õnneks ei põhjustanud. Elanikelt on laeku-

nud 13 tormikahjude hüvitamise taotlust. Lisaks sellele said kannatada neli bussipaviljoni, töökoja katus, Võrtsjärve muul ja Valma küla valgustus. Neile valaelanikele, kellel sai kannatada elumaja, hüvitatakse osaliselt kahju esitatud avalduste alusel.

Vallavalitsuse info

Vallavalitsuse 25. jaanuari istungil arutati Vana-Võidu liikluskorraldust, Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooli projekti tervise edendamisel ja keevitajate koolitusel, Võrtsjärve talimänge, valla teede kasutamist kaitsejõudude õppesõiduks, Kivistiku elamukvartali kanalisatsiooni, päevakeskuse teenuseid ja 2005. aasta eelarvet.

1. veebruaril olid töös Vana-Võidu lasteaia remondi projekt, vee- ja kanalisatsioonitrassi ehitus Viiratsi uues elamurajoonis, ühendatud kutsekeskkooli terviseprojekt, uue hoolekandekeskuse ehitamine, valla vee- ja kanalisatsiooni-trasside haldamine ja Kalmetu kooli laste toidupäeva maksumuse suurendamine.

8. veebruaril tegeles vallavalitsus Viiratsi kooli ametikohtade ja arengukavaga, Vana-Võidu liikluskorralduse, kasutamist mitteleidvate "Viikomi" varade müügi, tormikahjustuste, vallale kuuluvate elamute haldamise, esindaja määramisega kutsekeskkooli nõukoguse, vallavalitsuse ja kiriku suhete ning valla sümboolikaga.

15. veebruaril arutati koolide ja lasteaedade töötamist 25. veebruaril, bussootepaviljonide taastamist, vallavara müüki Iva tee 13, Uusna külamaja detailplaneeringut ja Vana-Võidu saeveski laienemist.

Järgmine istung

31. märtsi volikogu istungile planeeritud teemad on jäätmemajanduse korraldamine, toetuste taotlemise, määramise ja maksmise korra täiendamine, Aasta Pere statuut, teedehoolduse kava ning informatsioon Viiratsi riigimajandi likvideerimisest ja vee hinnast.

Maret Lina

VÕRO KIIL JA MIIL

Viimatsel aol om nakatu võro kiilt jälq avvu sisse nõstma. Joba aastit om kõnõldu, et ütten vai tõsõn paigan Võromaal saa kõik asaq võro keeli ärq aiaq. Kuulõn opatas latsilõ võro kiilt ja om latsilõ vällä antu võrokiilne aabits ja tõisi raamatit.

Ma ei tahaq kõnõlda õnnõ tuust, midä Võromaal tetäs. Tahass mõnõ sõna üldäq noilõ, kiä ommaq jo aastakümnit tagasi uma kodokandist vällä rännänüq. Mino teedäq eläss Viiratsin parhilla uma kümme vai inämb perekunda, kiä ommaq Võro- vai Setomaalt

peri, siin vahtsõ kodo soetanuq, tüütänüq ja mõnõq joba pinsi pääle länüq vai kalmuaida viidü.

Tuu kotsilõ, kuda näil uma imäkiilega lugu om, ei tiiaq ma midägi üldäq.

Ma esiq olõ elänü Viiratsin üle kolmökümne aasta. Edimäne kiil, miä ilmavalgust näten imä mullõ selgess opass, oll võro kiil. Kuuli minnen selgü, et sääl piat tõisildõ kõnõlõma, tull kirakiil ärq oppi. Mõnõl puul kogoni panti lats nukka, ku koolin kuulti tedä võro kiilt kõnõlõman.

Mõnõq ütleseq, et võro kiil lätt miil

lest ärq, ku tedä pruuki ei saaq. Taha-iq tuud peris uskõ. Miä om iks imäpiimäga sisse nudsitu, tuu sinnäq kah jääss. Ku unõhtat kodomurdõ, olõt joba nigu puul kotu kaotanuq. A ku miiq imäkiil kaoss, kaoss ka miiq rahvas.

Umalt puult panõssi Viiratsin elävide võrokõstõ ja setodõ, seo tükü lugõjidõ süäme pääle: sa ei piaq olõma edimäne, kiä ragu katski kiile- ja kultuurijaku esiqhindä ja vanavanõmbidõ vaihhõl.

Olõssi hää, ku Saq võtassiq süäme-asass opadaq taadsamma käsku kah umilõ latsilõ ja latsõlatsilõ. Võro kiil ei kaoq nikagu viil mõni kasvai põlvõpikunõ võro kiilt kõnõlda taht.

Tsäaro Elmar

Andekas laps kodus ja koolis

Vastates küsimusele, millist haridust Eesti noor põlvkond vajab, tuleks teadvustada, et tänane koolijüts on meie riigi tulevik. Professor Ülo Vooglaiu sõnul on rahvuslik põhirikkus anne, mitte ranna-liiv või Värska vesi. "Just tänu andele, mida on Maarjamaal hämmastavalt palju, võib Eesti teiste rahvaste keskel toime tulla, tähelepanugi pälvida ja säilida ka tulevastele põlvkondadele," on ta öelnud.

Kooli ülesanne on märgata igat õpilast, sealjuures näha ka andekat last. Kogemus ütleb, et just maakoolil on hea tahtmise korral võimalik kaardistada eri võimetega lapsed, pakkuda neile rohkesti esinemist ja uurimistööde tegemist, suunata kooli huviringide töösse ja anda tagasisidet vanematele. Andekas laps vajab samuti individuaalset lähenemist, mis väikese laste arvuga klassides on kergemini saavutatav.

Kahju on kergemini saavutatav, kes suure pühendumusega suunavad ja toetavad last, kuid peavad kogema, et kool pidurdab arengut. Lisaks vajavad ka lapsevanemad ise koolitust ja lisateadmisi. Püüangi selle kirjutisega informeerida lugejaid viimaste aastate uuringutest.

Kuidas andekust ära tunda?

Multiintelligentsuse teooria (H. Gardner) alusel võib eriandekust ära tunda väga varajases eas.

Keeleliselt andekas laps lalib rohkem, on tähelepanelikum, hiljem huvitub raamatutest, on jutukas, mängleb sõnadega ja on rikka sõnavaraga.

Loogilis-matemaatiline andekus ilmneb huvis arvude, loendamise ja arvutamise vastu, neil lastel on hea keskendumisvõime, suurepärase mälu ja ruumitaju.

Muusikaliselt andekas laps tunneb varakult huvi helide vastu. Ta võib õpida kiiremini laulma kui rääkima. Laps võib korrata kuuldu helide intonatsiooni ja rütmi. Muusika mõjutab tundeid neil, kellel on kindlad muusikalised eelistused.

Kehalis-kineetiliselt andekatel on palju fantaasiat, mis paistab silma fantaasiarikastes mängudes. Need lapsed on võimelised kujutama end muinasjututegelaste ja loomadena. Nende liigutused on osavad ja täpsed.

Ruumiline intelligentsus väljendub heas orienteerumises, näiteks pimesikumängus. Hiljem on nad osavamad kaardilugejad ja mõistavad hästi skeeme.

Interpersonaalne andekus on võime mõista ümbritsevaid inimesi ja nende tegevust, nad on emotsionaalsed ja koostööaldid, sobivad hästi teiste kaas-

lastega ja õpetavad neid. Suuremaks saades võib märgata empaatiavõimet (mõista teisi).

Intrapersonaalne andekus väljendub võimes mõista iseennast, olla teadlik oma tugevatest ja nõrkadest külgedest ja aduda tundeid. Lapsena kipuvad nad olema enesekesksed, hiljem oskavad seada endale kindlaid eesmärke ja tahavad erineda massist.

Naturalistlik andekus on suunatud väljapoole ja tähendab võimet eristada elus objekte. Need lapsed alustavad varakult loodusobjektide kollektioneerimist, jälgivad ja analüüsivad loomade käitumist.

Nii on intelligentsus mitmiknähtus ja iga inimene on intelligentsustüüpi-de segu. Lapsevanemad ja õpetajad on osalised intelligentsuse muutmises ja arendamises.

Kahjuks ei käitu andekas laps mingi musterlapsena, eriande olemasolu ei tähenda veel võimekust hästi suhelda. Andekad on sageli veidrikud ja neil on raskusi õpetaja mõtet jälgida, sest nad mõtlevad oma mõtteid. Andekal lapsel on koolis sageli igav, nad muutuvad kärsituks või trotslikuks. Püsiva tähelepanuta jäädes õpivad nad laisklema ja anded hääbuvad. Ka kodus nõuab andekas laps palju aega, energiat ja tähelepanu, neil on kõrgendatud õiglustunne ja vajadus palju küsida või vaielda.

Uuringute alusel on selekteeritud välja põhilised andekate laste kooliprobleemid.

* Koolitöö ai anna neile piisavalt pingutust ja väljakutseid ning nad hakkavad laisklema.

* Läbisaamine koolikaaslastega on keeruline, sest teised lapsed on neile kadedad.

* Raskused mängukaaslaste leidmisel, sest endaga sarnanevaid lapsi on vähe.

* Kõrge IQ-ga lapsed eralduvad teiste hulgast vabatahtlikult, sest nad juurdlevad omaette filosoofiliste jt. probleemide üle.

* Autoriteediprobleemid. Liiga andekaid ei taheta juhtideks, sest nende tase pole keskmistele vastuvõetav. Andekas ei talu omakorda endast rumalamat juhti.

* Ülearenenud õiglustunne segab alustada täiskasvanute autoritaarsusele, kui tajutakse vähimatki ebaõiglust.

* Ei talu rumalust, sellest võib saada konflikt tavainimestega suhtlemisel.

* Oskamatus vaikida olukordades, kui nad tahavad välja öelda oma õigeid mõtteid.

* Kuulab valikuliselt, sest mõtleb tunnis oma mõtteid.

* Ei talu rutiini.

* Kohanemine võib olla näiline. Nad jätavad endast hea lapse mulje, et saavutada kiitust.

* Ei pruugi taluda konkurentsi. Mõned andekad kaitsevad end võimalike pettumuste eest võistlustest kõrvale tõmbumisega. Tagajärg on pingelangus ja ande kängumine.

Uuringute põhjal 6–8-aastaste laste hulgas Eestis ja Soomes on leitud ühiseid jooni arengut soodustavates tegurites. Nii siin kui seal on andekate laste peredel aega koos olla. Eesti lapsevanemad kiidavad oma lapsi rohkem, seevastu soomlased julgustavad lapsi ja arutavad probleeme. Andekate laste vanemate seas on ka kõrge kooselu protsent. On tähelepanuväärne, et mõlema riigi vanemad on alati märganud, et nende laps on mingis valdkonnas andekas, lapse arvamusi aksepteeritakse ja neile jäetakse valiku vabadus.

Loovamad on lapsed, kes on palju aega veetnud koos isaga – nende ideed on ootamatud, julged ja originaalsed. Lapsed, kelle emal on nendega koosolemiseks palju aega, täiendavad oma ideid detailidega ja nende mõtlemisprotsesse ilmestab viimistletus.

Kodu ülesanne on kasvatada lapsi läbi enesekindluse. Madal enesehinnang pärsib andekuse arengut. Hea oleks, kui laps arendab ennast mitmekülgelt, kuid ei maksa soovida, et ta suudab olla kõiges väga edukas.

Enesekindluse saavutamiseks on kasvatusel määrav tähtsus. Ei tähenda see, kes me oleme sündides, vaid see, kelleks meid julgustatakse ja võimaldatakse saada.

„Toitained“, mida arenguteel on vajalik anda, võib jaotada lapse kaheksaks vajaduseks.

1. Tingimusteta armastus. Last armastatakse sellisena, nagu ta on.

2. Turvatunne. Ilma mure, hirmu ja ärevusest.

3. Positiivsete eeskujude mõju.

4. Suhted väga erinevate inimestega.

5. Hea tervis.

6. Võimalused ennast arendada erinevate vahendite, reiside jms. abil.

7. Toetus julgustamise, juhendamise ja abistamise kaudu.

8. Premeerimine kiituse, tunnustuse jms. abil

Seega on kõigi lastega tegelevate täiskasvanute ees keeruline ja nende endi kõrget intelligentsust nõudev ülesanne. Pole olemas keskmist inimest. Tuleb märgata iga lapse eripära ning julgustada teda toetuma tugevustele, mitte nõrkustele.

Küllil Saat,

Viiratsi Algkooli juhataja

Viljandis tuleb korteriühistute foorum

9. aprillil korraldab Eesti Korteriühistute Liit Viljandi kultuurimajas korteriühistute foorumi teemal "Olemasoleva elamufondi säilitamine elamiskõlblikuna".

Arutatakse küttekulude võimalikku vähendamist, kompleksset renoveerimist, majandustegevust mitmes korrusmajas korraga, seda, mis on kõige raskem väikeses ühistus, või kuidas

lahendada olukorda, kui korteriomanikud ei ole huvitatud korteriühistu moodustamisest.

Riina Saar,
Eesti Korteriühistute Liidu
juhatusesse liige,
Viljandi büroo juhataja

Külas Soome sõpradel

24.–28. märtsini viibis Soomes Juankoski Linnavalitsuse külalisena lisaks Tänassilma rahvamaja ja Kalmetu kooli taidlejatele ka vallavalitsuse delegatsioon. Seekord oli meid küll vähe: Peeter Raud aktsiaseltsi "Viive" ning tõlk Elviira Hendrikson ja allakirjutanu vallavalitsuse esindajatena.

Meie tegevus algas kohe 25. märtsi hommikul kohtumisega linnavalitsuses. Linnapea, vallavolikogu esimehe ja teiste ametnikega arutasime kahe valla koostööd ja edasisi arenguid.

Mõlemad osapooled olid kindlalt seda meelt, et koostöö jätkub. Ainult selleks tuleb leida uusi võimalusi ja lähenemisi. Selle külaskäigu jooksul aitasid soomlased koostada projekti, mille tulemusena tulevad soomlased sügisel meile külla. Nad tahavad tutvuda peamiselt lasteaedadega.

Pärastlõunal viibisime mitmes mööblitootmise ettevõttes. Järgmistel päevadel külastasime turismiobjekte ja võtsime osa Muuruvesi küla suusapäevast.

Suur tänu kõigile isetegevuslastele, kes selle reisi ajal muusikafestivalil esinesid! Meie rahva esinemised olid kõikjal väga oodatud. Hea, et Tänassilmas on sellised toredad laulu- ja tantsutrupid.

Väino Luik,
vallavanem

"Kaheksakand" esines Soomes

24.–28. veebruarini viibis Viiratsi valla esindus Soomes Juankoski vallas Koillis-Savo (Kirde-Savo) Soi rahvakunsti-festivalil. Kultuuriprogrammi Eesti osa

sisustasid Kalmetu kooli lauljad (juhendaja Allar Jakobson), laste 4.–5. klassi segarahvatantsurühm ja Tänassilma rahvamaja naisrahvatantsurühm "Kaheksakand" Maire Sarapuu juhtimisel ning Kalmetu kooli vilistlaskoori lauljad õed-vennad Mardimid.

Kuigi sõitu alustati Eesti Vabariigi 87. aastapäeva hommikul, jõuti majutuspaika Säyneise (Helsingist ligi 500 kilomeetrit) kooli pärast südaööd.

25. veebruari sisse mahtus seitse kontserti. Hommikul pool üheksa alanud kontserdil Säyneise koolis olid virged nii lapsed kui täiskasvanud lauljad ja tantsijad. Päeva mahtusid veel kontserdid Nilsias ja Juankoski vanadekodus.

Meeldejäävaim oli õhtune kontsert Juankoski kirikus, kus naisrahvatantsijad esitasid "Põhjamaa" ja lauljad esitasid oma programmi. Võõrustajatelt pakkus elamuse klaverivirtuoso, nende Rannap, kes improviseeris Soome tuntuima lastelaulu põhjal.

26. veebruar möödus eesti-soome kultuurivahtuse käigus. Lauljad ja pillimehed omandasid soome rahvamuusikat. Tantsulapsed said esinemisküpsiks soome rahvatantsu ja neiidu moderntantsu ning täiskasvanud mikseri-taolise soomlaste õpetatud ja Maire Sarapuu juhendatud kantrivalsi.

Õhtune kontsert Juankoski koolis kandis kohaliku rühma "Rettelö" 20. aastapäeva hõngu. Lauljate ja tantsulaste kõrval esines "Kaheksakand" line-tantsu numbritena, mis igal pool erilist soojalt vastu võeti.

27. veebruari hommikupoolikul jätkus eelmisel päeval alanud koolitus, et kuldmineeruda peakontserdik. Ettekandmisele tulid ka soome-estli ühistantsud.

Väsitava päeva autasuna ootas vee keskuse külastus, kus väljapoole kaardunud tantsutallad taas oma esialgse kuju võtsid.

28. veebruari hommikukontsert anti Kaavil, mis on järgmise aasta sama festivali põhiline toimumispaik.

Bussis lausuv huvastijätusõnad üks peakorraldajaid Reino Tirkkoson, kes tänas osalejaid ja lubas juba suvel Viiratsisse vastukülaskäigule sõita. Ta ütles, et eesti rahvatantsud ja -laulud on soomlaste omadest tempokamad. Seda oli ka ühistel esinemistel tunda. Oma kodus Eestis me mõtleme hoopis vastupidi, vaadates lõuna- või idanaabrite tantsu ja laule.

Maret Lina

Kalmetu kooli õpilaste reisi- muljeid

Helena: "Soomes-käik oli hästi lõbus, ainult nii paljud esinemised olid väsitavad. Juba esimesel päeval oli seitse kontserti. Mina jäin kiiresti magama, teised olid natuke kauem üleval. Tervisekeskuses meeldis mulle kõige rohkem mullivann. Ujumine tegi ka kõhu tühjaks. Peaaegu igal õhtul oli söögiks pitsa."

Sten: "Tallinnast Helsingisse sõitsime laevaga "Romantika". Laevalt oli ilus vaade. Nägime külmunud lahte ja jäävaba vett. Kui hakkasime Soome jõudma, oli ka üks õngemees jääl. Laevaga sõitsime õngemehest hästi lähedal mööda. Meil oli väga tore reisieltskond. Soomest on ilusad mälestused.

● Üks "Kaheksakand" esinemise kohti oli Juankoski vanadekodu.

MARET LINA
foto

● Tantsukaaslased õnnitlesid Karin Saagot tema sünnipäeva puhul.
MARET LINA foto

Koju jõudsime pärast südaööd, märtsikuu oli kestnud vaid poolteist tundi. Järgmisel hommikul magasin kella 11-ni.

Karin: "Juba teist korda pidasin oma sünnipäeva Soomes tantsufestivalil.

Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul pakuti meile laevas tasuta klaas karastusjooki ja kommi. Arasõidu hommikul kiitis õpetaja Enna Lond kokka meie kõigi poolt ja kinkis koolidirektorile mõned meened. Pärast saime kokku oma kirjasõpradega. Mul oli talle klepsupilt endast ja šokolaad."

Triinu: "Kalmetu kooli lauljad ja rahvatantsijad käisid 24. ja 25. veebruaril Viiratsi valla sõpruslinnas Juankoskis rahvakunstpäevadel. Küllastasime muuseumi. Veekeskuses meeldis erinevate mullidega bassein. Kui saaksin, lähaksin hea meelega veel Soome."

Riiko: "Juba jaanuarikuus ütles õpetaja, et saame minna Soome esinema. See oli meil teine kord. Esinesime paljudes koolides, vanadekodus, kirikus ja mujal. Vaatajatele meeldis väga "Poiste tants". Plaksutati päris kõvasti.

Ma raiskasin enamuse raha laevas kasiinodele."

Rauno: "Meid majutati korteritesse. Tüdrukud ja poisid said eraldi toa.

Ühes koolis oli suur akvaarium, milles ujusid huvitavad kalad. Veepargis meeldis mulle veeliumäest alla lasta. Kõikidel päevadel paistis päike, lumehanged olid suured ja ühel hommikul 28 kraadi külma.

Enne kojusõitu saime kokku kirjasõp-

radega, kellega olime juba mõned kirjad vahetanud."

Taivo: "Laeval oli põnev, sõitsime liftiga ja mängisime mänguaparaatidega. Laev oli ilus, justkui kullast!"

Janek: "Tallinnas sõitsid iseseisvuspäeva puhul kolm tanki, mille ees ja taga vurasid meie rahvuslipuga ehitud autod. Mulle meeldis laeval poest ägedaid asju osta. Laeval sai tasuta vesivärvidega näomaalinguid lasta teha. Minu põsele maaliti ämblik ämblikuvõrguga. Söögid olid Soomes väga head, sai võtta igasuguseid puuvilju ja teisi asju.

Olen saanud kaks korda Soomes tantsimas käia. Ei tea, kas läheme koos klassiga sinna kunagi veel?"

Aivo: "Esimesel esinemispäeval ärkasime hommikul kell 6, et olla valmis kell 8.30 algavaks kontserdiks. Sinna vahele mahtusid veel hommikusöök ja bussisõit. Veel käisime kirikus, kus oli igav."

Jaani: "Bussis mängisime kummipallidega. Marko ja Milvo mängisid kitarr ja mina laulsin koos Kerli ja Kätliniga. Kahel päeval võtsime osa tantsukoolitusest.

Meie õpetaja Eevi oli soomlane, kes õpetas huvitavaid tantsu ja mängu. Klasiõe Triinu ema tõlkis meile, mida Eevi rääkis ja õpetas. Omavahel rääkisid nad inglise keeles. Mina sain ise ka inglise keelest aru."

Laste muljed vahendas õpetaja-juhendaja

Maire Sarapuu

TEENINDAB AS "VILJANDI VEEVÄRK"

1. jaanuarist alates osutab Viiratsi vallas munitsipaalasutuse "Viikom" asemel veevarustuse ja roovee ärajuhtimise teenust AS "Viljandi Veevärk". Viiratsi aleviku tarbijad saavad Viljandi veevõrgust joogivett ja Kõstis asuv rooveepuhasti võtab vastu Viiratsi aleviku ning varsti ka Teemeistri majade rooveed. Teistes asulates jääb olukord esialgu endiseks.

"Viljandi Veevärgi" kontor asub Viljandis Jakobsoni tänav 3. Üldtelefon on 433 4536 ja kodulehe aadress www.viljandivesi.ee. Dispetšerile saab telefonile 433 4551 anda teateid igasugustest torustike avariidest ja tellida teenustöid, sealhulgas roovee äravedu kogumiskaevudest.

Klienditeeninduse osakond veetorn-elamu teisel korrusel vahendab klientidega veevarustuse ja roovee ärajuhtimise teenust, sõlmib lepinguid ja lahendab veevärgialaseid probleeme.

Vastvalminud Kõsti rooveepuhasti purglasse saab vedada fekaale ja kogumiskaevude roovett. Samas asuvas veelaboris saab teha nii joogivee kui ka roovee analüüse.

Klienditeeninduse osakond ootab veearvestite näitused pereelamutelt iga kvartali viimase kuu 15. kuupäevast ning asutustelt, ettevõtetelt ja korterelamutelt iga kuu 25. kuupäevast kuni järgmise kuu 3. kuupäevani.

Veearvestite näitused saab meile teatada telefonile 433 4109, mis töövälisel ajal on lülitatud automaatvastajale, faksile 433 3847, elektronposti aadressile klient@viljandivesi.ee, kodulehele www.viljandivesi.ee või kirja teel, tuues näidu kontoris.

Näidu saamisel väljastatakse kliendile arve, mis saadetakse kohale posti teel.

Mõlemapoolset mugavust võimaldab arve saatmine elektronposti teel. Selleks on vaja teatada oma e-posti aadress.

Kui kliendi veetarbimine on ühtlane, on võimalik sõlmida kokkulepe selle kohta, et arve esitatakse kokkuleppel keskmise koguse kohta. Sel juhul pole vaja iga kuu näitu anda, kontrollnäit esitatakse ja tasaarvlemine toimub ainult kord aastas. Niisuguse kokkuleppe sõlmimiseks on vajalik tulla klienditeeninduse osakonda.

Arvete eest maksmiseks saab kasutada kõiki võimalusi, mida kasutatakse teistegi arvete tasumiseks: interneti kaudu pangakontolt; pangakontorites nii pangakontolt kui sularahas; otsekorraldusleping pangaga (on võimalik lähemas tulevikus) ja postkontoris sularahas.

AS "Viljandi Veevärk" soovib oma klientidega head koostööd.

Kaido Pitkäärt,
AS "Viljandi Veevärk" juhataja

TEATEID

Sõidame jäätisevabrikusse!

9. aprillil on võimalik sõita Ruhja jäätisevabrikusse. Sõit läheb maksma umbes

200 krooni. Vajalik on kehtiv pass.

Info telefonil 5648 2541 või 439 4643.

Lilian Lepiste

*

Viiratsi apteek on lahti E-R 8-16, L, P suletud.

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Aprillis

1. Erich Põldur	Viiratsist	83
1. Endel Mikk	Jõekülast	74
2. Alla Korvina	Viiratsist	76
4. Selma Orula	Viiratsist	76
6. Juhan Naar	Uusnast	86
6. Harald Leikop	Valmast	73
8. Stepan Derešovski	Mähmast	74
9. Loreida Piiks	Rebastest	78
9. Maria Jegorkina	Viiratsist	75
10. Elmar Tsääro	Viiratsist	83
10. Jekaterina Lund	Vana-Võidust	65
12. Alida Hakman	Viiratsist	75
13. Helju Hurmsalu	Viiratsist	80
14. Leonid Tapp	Viiratsist	70
14. Hellen Liüis	Viiratsist	74
14. Salme Murd	Ruudikülast	71
16. Marie Pille	Viiratsist	74
17. Hilma Koval	Uusnast	84
18. Ella Larm	Vana-Võidust	80
18. Eimi Kanep	Viiratsist	73
19. Laine-Heljo		
Leiaru	Valmast	77
19. Hilja Võikar	Viiratsist	76
20. Eve Pitke	Viiratsist	70
21. Toivo Taevo	Jõekülast	72
21. Ain Tirka	Valmast	65
21. Asta Mitt	Uusnast	77
22. Maimu Siibak	Tänassilmast	80
22. Leida Vanaus	Vasaralt	77
25. Raida Zõkova	Tustist	82
25. Salme Kärmas	Mähmast	70
26. Alfred Rebane	Viiratsist	82
26. Eha-Rutt Kurm	Vana-Võidust	72
26. Helmi Luppe	Tänassilmast	71
27. Anton Sild	Valmast	87
27. Anastasia Hingla	Saarekülast	82
27. Ida Lainas	Kibekülast	78
28. Heino Rüga	Vardjalt	65
29. Ülo Maiste	Viiratsist	74
29. Niina Saar	Tustist	77
30. Erna Mankin	Tänassilmast	78

Sündisid

Kersti Hali perre Vasara külas sündis

12. veebruaril tütar **Laura Hal**.

Janika Jürise ja **Rein Ruusi** perre

Vardja külas sündis 18. veebruaril poeg

Joonas Jürine.

Ingrid Tamme perre Viiratsis sündis

6. märtsil tütar **Pirjo Tamm**.

Elge ja **Andrei Küiti** perre Viiratsis

sündis 7. märtsil poeg **Artur**.

Vaime Võsa on hea teekaaslane

Põllumehe elu on üks ääretute võimalustega maailm, kus võib koolduda murekoorma alla, samas aga tunda südant soojendavaid rõõmuhetki koos rökatava naeruga. Seda oskab lahti mõtestada vaid see, kes on selles olnud sünnist alates.

Üks neist on Vaime Võsa, kes just sel kaunil kevadkuul peab väärikat sünnipäeva.

Vaime Võsa sündis 18. märtsil 1925 Viljandimaal Adaveres August ja Alma Viksi, mõisatöölise neljalapselise pere teise lapsena.

Isa August oli osalenud nii Esimeses maailmasõjas kui Eesti Vabadussõjas ja tal oli õigus saada asunikutalu, kuid ta loobus. Selle asemel siirdus ta koos perega hoopis Karulasse kindral Jaan Sootsi mõisa. Siin, Saarepeedi 6-klassilises Algkoolis algas ka Vaime koolitee.

1938. aastal asuti elama Vana-Võidu koolitallu. Et Arumetsal oli vaid neli klassi, tuli Vaimele kuue klassi lõpetamiseks jätkata Saarepeedil. Edasine hariduse omandamine pidi saama teoks Vana-Võidus.

Algas Teine maailmasõda, mis purustas tolleaegse nooruse plaanid, eriti teaduses, jättes need väga paljudel vaid soovunelmate valda. Nii läks ka Vaimega. Vana-Võidu majanduskool suleti, sest koolimajja asus sõjavägi.

Uus eluetapp algas abiellumisest Vambola Võsaga, keda ta tundis juba enne sõda, aga kes tuli sõjast tagasi mitte päris terve mehenä. Julge pealehakkamine on pool võitu, kui mitte päris terve. Pere asus elama Karulasse. Võeti uusmaakoht, kerkis esimene hoone ja peagi oli ka kaks lehma...

Selgus, et rahvast oli rängalt petetud: tuli hoopiski kolhoosnikuks hakata! Nad elasid mõne aasta seal, siis aga kolisid Viljandi sovhoosi Laane osakonda. Perre sündisid lapsed Vaike ja Villu.

1961. aastal oli Võsa pere ringiga jälle Vana-Võidus. Siin kasvatasid nad lapsed suureks, võimaldades mõlemale kõrghariduse: tütar õppis apteekriks ja poeg õpetatud agronoomiks.

Töö Vana-Võidu karjalaudas lüpsjana kujunes Vaimele kõige tulemuslikumaks, miks ka mitte elutööks. Juba mõne aasta pärast tulid kiituskirjad, autasud ja aukirjad. 1964. aastal kinnitati rinda Lenini orden ja 1965. aastal valiti ta ENSV Ülemnõukogu saadikuks. Tolleaegse ühiskonnas olid need kõvad sõnad, mille omanikeks said vähesed.

Laudavanemana oli Vaime täpne ja nõudlik nii enda kui töökaaslaste vastu – see kõik tagaski edu. "Sellist suhtumist, et "mõisa kõis – las lohiseb", pole ühegi valitsuse ajal olnud, vähemalt minu eluajal," ütleb Vaime ja jätkab: "See on vale jutt!"

Niisugune ellusuhtumine ei saa ka pensionäri elu päikeseta jätta.

Töötasin Vaimega viisteist aastat koos ühise tulemi nimel. Juba kolmkümmend aastat oleme üleaedsed, sest ehitasime koos ajaloolise tammeallee rüppe endale kodu.

Kui manada silme ette Vaime kodu- aed varakevadest hilissügiseni, siis võib olla kindel, et umbrohtude välimäär ajal pole võimalik sealt materjali leida.

Paar päeva tagasi ajasime juttu tema mugavas kodus. Vambolat pole juba seitse aastat meie juturingi oodata. Lahkumise eel oli mõni sõna juttu ka armastusest. "Oh ei, ei! Vambola oli enne sõda vaid minu venna hea sõber," ütles Vaime.

Tegelikult tegi Vambola oma ühe käega pere heaks hoopis rohkem elus ära kui paljud kahe käega mehed. Nii et julge pealehakkamine on ikka õige.

Töötada koos sellise inimesega kui Vaime ja veel aastaid olla temaga naabrid – soovid enamaks kipuvad lõppema.

Palju õnnelikku õnne Sulle juubeliks, Vaime!

Harry Erm

Foto koduarhiivist

Viru tänava lugu on Eesti lugu

Kuulasin hiljuti "Vikerraadiost" haaravat lugu Tallinnast. Kuulasin hoolega, sest see, mida teada sain, tundus mulle uudsena, ent samas läbielatud.

Leidsin kogust Erika Auliku raamatu "Viru tänav ja teised" ("Varrak" 2004). Selle autor ei tõsta esile üksnes kujutluspilte Tallinna tänavaelust, vaid pakub elamuslikku Eesti kultuuriloost Tallinna taustal. Nii kui säravas kroonikafilmis tutvume ununematute kirjanduse ja kunsti jäävtegelaste Marie Underi, Artur Adsoni, Johannes Aaviku, Ants Laikmaa, Friedebert Tuglase ja veel paljudega neist, kelle tegevuse ja saatuse kaudu ei tunnetata me üksnes oma minevikku, vaid täheldame nende väärtust olevikuski.

Veelgi kaasakiskuvamaks muutuvad mitmed eluloolised faktid, kui leiame neid jäädvustatuna enda lähedusest. Leheküljed Herman Evertist lausa kutsuvad vestlema tema tütre Kadri Vollmanniga, kellest on saanud Saareküllas Everti talu perenaine. Temagi on läbi teinud Siberi põrgu ja saab nüüd rääkida sellest oma isatalu pidades ning pere eest hoolitsetes.

Romaani autori Erika Auliku teened on selles, et ta on elavalt ja hingestatult talletanud seda, mis muidu oleks varisenud ajaloo sügavikku. Seda tegi ta 1960-ndail aastail.

Kalep Jõulu

Järvemuuseum valmib veel sellel suvel

Võrtsjärve Sihtasutus alustas järve-
muuseumi ehitamist 2002. aastal, kuid
selle valmimine on ikka ja jälle raha-
puudusel edasi lükkunud. Täna-
seks on ehitamise kulunud 745 000 krooni.

Kannatlikkus ja eesmärgipärane visa-
sus viisid lõpuks sihile – viimased kolm
kuud oleme saanud vaid positiivseid
sõnumeid.

Aasta lõpul otsustas Keskkonnain-
vesteeringute Keskus looduskaitsepro-
grammi kaudu toetada Võrtsjärve üm-
bruse valdade ühist ettevõtmist 500 000
krooniga ning veebruari alguses veel
455 000 krooniga. See polnud veel
kõik! KIK-i kalanduse programmist leiti
300 000 krooni ka akvaariumide jaoks.
Oma panuse annavad ka seitse valda ja
limnoloogiajaam – umbes 100 000 kroo-

ni. Ehitustööd algavad lähemal ajal.

Täna kõiki vallajuhte, eelkõige aga
sihtasutuse tegevjuhti Jaanika Kalju-
veed!

Limnoloogiajaamal õnnestus hankida
150 000 krooni järve-
muuseumi õuel asu-
vate basseini-
kordategemiseks. Reno-
veerimata jääb vaid limnoloogiajaama ja
järve-
muuseumi tegevust see asjaolu ei sega.
Seega võib eeldada, et suvel on võimalik
looduskoolitust anda juba uutest ruumi-
des ning läbi klaasi võib näha paljusid
Eestimaa kalu.

Sihtasutusel on sel aastal käsil ka kaks
europrojekti. Pool miljonit krooni kulub
detailplaneeringute alusel tulevastele
Jõesuu, Pikasilla ja Vooremäe puhke-
aladele ehitatavate rajatiste (teenindus-

majad, randumissillad, linnuvaatlus-
tornid jms.) projekteerimiseks. Projekti
järgi peaks valmima ka Tarvastu poldri
detailplaneering.

Teise suure ettevõtmise tulemusena
(800 000 krooni) valmib Võrtsjärve üm-
bruse turismistrateegia (märksõnad on
Valma mehe legend ja Võrtsjärve rah-
vusreservaat), kus saavad kaasa rääki-
da kõik Võrtsjärve ümbruse inimesed.
Valmistatakse trükiseid, koolitatakse
turismiettevõtjaid ja paadimeistreid.
Kursuste tulemusena valmivad kaks ka-
lepurjekat ning neli puudust aerupaati.
Projekti on kaasatud ka välispartnerid.

Uno Rootsmaa,
Rannu vallavanem,
Võrtsjärve Sihtasutuse
nõukogu esimees

VÕRTSJÄRVE SIHTASUTUS OSALES HANNOVERI TURISMIMESSIL

3.–6. veebruarini oli Võrtsjärve Siht-
asutusel võimalus osaleda Hannoveri
turismimessil „International Fair for Al-
ternative Travel“. Nagu kahel eelmisel-
gi aastal oli kutsuja ja võõrustaja Global
Nature Fond, reisikulud kattis Phare
CBC väikeprojektide fond.

Võrtsjärve ja Peipsi piirkonda esindas
messil lisaks Võrtsjärve Sihtasutusele
Eestimaa Looduse Fondi reisujuht Siim
Kuresoo.

Messiboksis olid esindatud peale Ees-
ti kolm riiki koostöövõrgustikust „Living
Lakes“: Ungarist Balaton, Venemaalt
Baikal ning Boliiviast Titicaca.

Enne messi algust korraldati huviliste
turundusseminar turismitoodete
teemal. Selle viisid läbi rahvusvaheliselt
tunnustatud turismiekspertid Itaaliast,
Rootsist, Boliiviast, Hollandist ja Costa
Ricast. Kuulasime ettekandeid ja osale-
sime töötubades. Põhilised teemad olid
turismiarendus ja sellega seotud prob-
leemid kohalikes omavalitsustes.

Kohalikud mured on peaaegu igas

maailma nurgas sarnased: kuidas turus-
tada kohalikku turismitoodet, millised
raskused on reisibüroodega suhtlemisel,
kas kohalikud turismiettevõtjad arvesta-
vad turismistrateegiate koostamisel kõi-
kide huvigruppide, sealhulgas kohalike
omavalitsustega. Need olid peamised
küsimused, millele see seminar lõplik-
ku vastust anda ei saanudki. Küll aga oli
igapäev võimalus kohapeal ja kogu mes-
si jooksul konsulteerida ülal mainitud
ekspertidega ning oma probleemidele
leevendust leida.

Hästi ette valmistatud äri- ja mar-
ketingiplaanid koos turu-uuringutega, rah-
vusvahelise turismiäri tundmine, doo-
norite osa turismiettevõtluses ning hea
koostöö igal tasandil – selline oli sõnum
osalejale, mis peaks tagama säästliku ja
kõiki osapooli rahuldava tulemuse.

Messiboksis oli huvi Eesti vastu endi-
selt säilinud. Kes enne riiki külastanud
olid, üllatusid meeldival, et Eesti üleüld-
se messil esindatud oli. Palju küsiti ka
ainult Tallinna kohta. Sakslased peavad

lugu rattamatkadest. Sellekohaseid soo-
vitusi saime jagada Lõuna-Eesti Turis-
mi Sihtasutuselt saadud matkakaartide
põhjal.

Kes veel Eestis käinud polnud, neile
jagasime üldinformatsiooni ja soovitusi
külastada peale Tallinna ka maapiirkon-
di. Eestit ja Võrtsjärve piirkonda saime
lähemalt tutvustada neile, kes olid
tulnud kuulama eraldi ettekannet.

Konkreetne turismipakettide ostu-
müügi soov tuli ühelt Prantsusmaa rei-
sibüroolt, kes korraldab reise Baltimaa-
desse. Vastava pakkumise kindlasti ka
teeme.

GNF-i president ja turismiekspert
Marion Hammerl külastab Eestit juba
üsna pea – siis, kui siin tuleb arutusele
Võrtsjärve turismistrateegia. Vastava
info edastame sihtasutuse kodulehel.
Siis on ka Võrtsjärve ümbruse inimestel
võimalus anda oma panus siinse turis-
mielu edendamisele.

Jaanika Kaljuvee,
Võrtsjärve Sihtasutuse juhataja

Uusnalaste lugemiseelistus seab orientiire

Keegi on öelnud, et raamatud on täis
südameid, mis murdusid armastuse
pärast. Seda küll ja küllap armastuse
pärast neid loetaksegi. Seni on loeta-
vamateks autoriteks osutunud Barbara
Cartland, Sandra Brown, Nora Roberts,
Rosamunde Pilcher, Charlotte Bingham
ja Maeve Haran. Hästi võeti vastu Her-
bjorg Wassmo raamatud „Dina raamat“,
„Onne poeg“, „Dina pärandus“, „Pimedat
klaasverandaga maja“ ja selle järjed.

Eesti kirjanikest loetakse kõige rohkem
Erik Tohvri raamatuid. Peetakse teda
ju uueks Raimond Kaugveriks. Lugejate
südame on võitnud ka Aarne Biin ja
Kaur Kender – viimati nimetatust just
oma „Rehepapiaga“.

Mõni sõna uutest, äsja saabunud ra-
amatutest. Luulehuvilistele pakub põnevust
Contra „Contrarünnak“. Autor ei ole
oma meelt muutnud ning on sama
aldis kõike ja kõikjal ründama oma huvi-
tava maneeriga. Sama võib öelda ka Ser-

pent „fs: 2004“ ja Jürgen Rooste „Rõõm
ühast koledast päevast“ kohta. Nas kõik
on väga huvitavad noored luuletajad.

Ilmus John Fowles'i „Daniel Martin“,
milles autor tegeleb isiksuse kujunemi-
se ja arengu küsimustega. Peategelane
kirjeldab oma elu ning lükkib tänapäeva
meenutusi minevikust. Tegemist on
enese otsimise, eneseteostuse ja suhete
looga. Kes on lugenud autori varem il-
munud raamatuid „Prantsuse leitnandi
tütar“, „Liblikapüüdja“ ja „Maag“, see
teab, mis teda ees ootab.

Santa Montefiore' „Meelespeonaat“
on armastusromaan, mis peaks meeldi-
ma paljudele. Sellelt autorilt on varem
ilmunud „Oota mind ombupuu all“ ja
„Liblika laegas“.

Iiris Murdoch'i romaani „Orjavits“
ühetsa peategelast otsivad armastust,
kuid paraku teeb see nende suhted väga
keeruliseks. Eelkõige peavad nad otsus-
tama, kas elada edasi samamoodi või

ohverdada kogu senine elu uue nimel.
Seda küsib autor ka viimati ilmunud
romaanis „Taevane ja maine armastus“.
Iiris Murdoch on meile tuttav kui traagi-
lise saatusega kirjanik.

Kriminaalromaanide austajatele il-
musid Darja Dontsova „Sulnis Kaabakas“
ja Michael Connelly „Kitsus“. Viimane
ilmus „Toimiku nr. 23“ all. See on jällegi
üks haaravamaid, õudseid ja meisterlikke
romaane.

Kellel jääb meie kiires ajas puudu hin-
gejõust ja ta tahab teada, kuidas muuta
elu paremaks, leiab seda Barbara Bergeri
raamatust „Anna hingele pidet“. Teos on
kirjutatud lihtsal, loogilisel ja sugestiiv-
sel moel. Põhisõnum on headus: kui
me mõtleme, räägime ja näeme kõiges
head, avaldub elu päikeseline pool peagi
ka meie elus. Või nagu ütles autor: me
oleme need, kelleks me end mõtleme.

Ingrid Neppo,
Uusna raamatukogu juhataja

• In memoriam •

MAIMU LEPP

13. 08. 1920 – 12. 02. 2005

19. küünla-kuu päeval sängitati Viljandi Vana Kalmistu mulda kauaaegne pedagoog ja koolijuht Maimu Lepp (sündinud Reier).

Maimu Reier sündis 13. augustil 1920 Saarepeedi valla Orika talus neljalapselise pere vanima lapsena. Temast nooremad olid kaksikõed Salme ja Linda ning vend Jaan. Ka Lindast sai pedagoog ja koolijuht, Salme bibliograaf, vend Jaan jäi aga 1944. aastal soomepoisina sõjakeerises kadunuks.

Pärast külakooli lõpetamist jätkas Maimu Reier õpinguid Viljandi Eraprogümnaasiumis, ta lõpetas ka Viljandi Tütarlaste Gümnaasiumi ja Tallinna Õpetajate Seminari.

1943. aasta sügisest oli ta Uusna kooli õpetaja ning vahepeal lühikest aega ka Väluste Algkoolis. 1952. aastal määrati Maimu Reier Uusna 7-klassilise Kooli direktoriks, kus ta töötas 1965. aastani.

1952. aastal kirjutas rajoonileht: "... noor ja energiline Uusna kooli uus direktor Maimu Reier lubab korraloomist alustada just kooliaias." Tunnustus ei jäänud tulemata – nii rajooni kui vabariiklikul kooliaegade ülevaatusel saavutas Uusna kool esimesi kohti.

Maimu Reier abiellus agronoom Jaan Lepaga, perre sündisid tütar Tiia ja poeg Jaan, kes said hea hariduse ja töötavad juhtidena Tallinna suurfirmades. Maimu oli viie lapselapse vanaema.

Aastatel 1965–1991 töötas Maimu Lepp õpetaja ja õppealajuhatajana Kalmetu 9-klassilises Koolis, kust ta 71-aastasena pensionile läks.

48 aastat hariduspõllule andunud pedagoog oli aus, täpne ja nõudlik nii enese kui õpilaste vastu. Ta oli üks neid pedagooge, kelle kohta võib öelda: oli tõeline maa sool.

Ta elas Uusna koolimaja kasinates oludes. Koos abikaasa Jaaniga ehitas ta Viljandisse ilusa maja. Aga maatüdrunkuna sündinu ei suutnud linnas leida küllalt tegevust. Viimased eluaastad elas ta oma õe juures Soomeveres, kus pidas ka koduloomi ja rügas aias tööd teha. Oma lahkumishommikul kodus ta lapselapsele sokke. Pooleli jäänud töö ja vardad süles, läkski ta igavikuteele.

Kahjuks on Uusna kooliaias jäänud järele vaid tühermaa. Tuhanded ja tuhanded puud Puujala ja Herkla metsades, mis Uusna koolilapsed igakevadistel metsaistutuspäevadel Maimu Lepa juhtimisel istutasid, jäävad tuules ja päikeses talle igavest unelaulu laulma.

Endiste Uusna koolilaste ja pedagoogide nimel, tollaegne koolipoiss

Ilmar Kikas

MAADE ERASTAJATELE

Maareformiseadus on kehtinud 13 aastat. Selle aja jooksul on suudetud enamusi maid omandusse vormistada. Riigikogus on aga praegu seaduseelnõu, mis sätestab erastamistoimingute lõpuleviimise tähtajad ning õiguslikud tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta.

Seaduse vastuvõtmise korral läheb nüüd kiireks nendel inimestel, kes pole erinevatel põhjustel maad hoonete juurde omandusse vormistanud. Ostueesõigusega erastajal oleks siis ostu-müügi-lepingu sõlmimiseks aega kolm kuud. Kui seda toimingut selle aja möödudes tehtud pole, kaotab ta maa erastamise õiguse. Sellisel juhul jäetakse hoonete ümber teenindusmaa riigi omandisse ja seatakse hoonete omaniku kasuks hoonestusõigus.

See seaduse säte puudutab eelkõige neid inimesi, kes on oma hoonete juurde maa lasknud välja mõõta ja katastrisse kanda, kuid pole tasunud selle väljaostusummat ega sõlminud ostu-müügi-lepingut. Palume kiirustada lepingute sõlmimisega, et vältida järjekordi.

Maa erastamiseks ehitise juurde, mis omandatakse vallasasjana ja mille juurde ei ole eelnevalt tehtud erastamisavaldust, on pakutud avalduse esitamise tähtajaks 2005. aasta 1. oktoober. Seega tuleks hoonete uutel omanikel nende ostmise ajal välja selgitada, kas avaldus on olemas või mitte. Pärast seda tähtaega omandatud hoone juurde vormistatakse maa riigi omandisse ja hoone omanik saab taotleda hoonestusõigust riigimaale.

Krista Pääsik,
maakorraldaja

TULEKUL ON 7. SAKALA SUVEMÄNGUD

Seitsmendad Sakala mängud peetakse 24.–28. maini Viljandi linna ja maakonna spordibaasides. Kavas on 17 võistlusala.

Kergejõustikuvõistlused (täiskasvanud ja veteranid) on 24. ja 25. mail Viljandi staadionil.

Võrkpallis kohtuvad nii naised kui mehed 27. ja 28. mail Viljandi spordihoones.

Korvpallis võistlevad 35-aastased ja vanemad mehed 27. ja 28. mail Viljandi järve äärsel puitväljakul.

Käsi-pallis võistlevad 1990. aastal sündinud ja nooremad poisid 27. mail Paalalinna viihallis.

Jalgpall – 1994. aastal sündinud ja nooremad poisid 27. ja 28. mail järveäärsel väljakul.

Vabamaadlus – 1985. aastal sündinud ja nooremad poisid 27. mail spordihoones.

Kõievedu – mehed 28. mail järveäärsel väljakul.

Male – võistkondlik mäng 26. ja 27. mail Männimäel.

Kabe – võistkondlik mäng 26.–28. mail Männimäel.

Kõievedu – mehed 28. mail järveäärsel väljakul.

Tõstmine – mehed 26. mail Mõisaküla spordisaalis.

Mälumäng – 28. mail Viljandi kultuurimajas.

Kurnimäng – 28. mail Viiratsi kurniväljakul.

Juhi mitmevõistlus – 28. mail Viljandi järve ääres (vallavanem/linnapea + volikogu esimees).

Lauatennis – võistkondlik mäng 28. mail Vana-Võidus.

Sangpommi mitmevõistlus – 26. mail Mõisaküla spordisaalis.

Koroona – võistkondlik mäng 28. mail Viljandi spordihoone fuajees.

Sportialade selgituseks. Kergejõustikus saab teabe ajakava kohaselt. Võrkpallinais- või meeskonnas on 9 mängijat; 27. mail võisteldakse kell 17 ja 28. mail kell 9. Korvpallivõistkonda kuulub 10 mängijat, platsil on aga 6 + 1 ning vahetused edasi-tagasi. Male võistkondlik kiirturniir mängitakse Šveitsi süsteemis, mõtlemissaeg 20 + 20 minutit, võistkonda kuuluvad 3 meest ja 1 naine. Kabes mängitakse turniiri süsteemis, mõtlemissaeg 10 + 10 voorule, võistkonnas 3 meest ja 1 naine. Mälumänguvõistkond on 5-liikmeline, 25 küsimust (10 + 15 sport). Juhi mitmevõistluse kavas on kolmevõistlus, spordialad teatatakse nädal varem. Kõieveo võistkonda kuulub 6 liiget, korraga on tõmbel 5. Vabamaadlus noortel on kaalumine kella 9–10, võistlus algab kell 10, meestel kaalumine kella 16–17 ja võistlus kell 18. Tõstmise algus kell 17.45, kaalumine 16–17. Kurnimängu võistkonnas on 2 sportlast, 2 x 15 kujundit piirmääraga 60 kaigast, 60 viset. Lauatennist mängivad 2 meest ja 1 naine võiduks vajaliku 4 punktini. Sangpommi mitmevõistluses on kaalumine kella 17–18 ja võistlus algab kell 19. Koroona võistlevad 2 meest ja 1 naine, alustatakse kell 10, kaasa võtta kii ja sportlik riietus.

Matti Kallaspoolik

M Ä L E S T A M E

Anne Kase

6. 06. 1925 – 16. 02. 2005
Uusna

Emilie Tiisler

12. 05. 1915 – 24. 02. 2005
Vasara küla

Ants Puskar

29. 05. 1938 – 1. 03. 2005
Valma küla

Heine Meokas

13. 06. 1924 – 2. 03. 2005
Saareküla

Mihail Annemägi

6. 07. 1926 – 6. 03. 2005
Vana-Võidu küla

Sinaida Pärna

25. 04. 1910 – 8. 03. 2005
Viiratsi

Jaan Sumberg

13. 04. 1927 – 12. 03. 2005
Mähma küla

Anna Tikk

21. 09. 1919 – 16. 03. 2005
Ridaküla

"Kuukirja" annab välja Viiratsi Vallavalitsus, ilmub 20. kuupäeva paiku. Toimetaja Maret Lina (tel. 439 4473). Kirjad saata Viiratsi sidejaoskonda 70101; e-post: viiratsi@viiratsi.ee. Kodulehekül: http://www.viiratsi.ee. Trükiarv 1400.